

AZƏRBAYCAN AŞIQLAR BİRLİYİ

GÜNÜMÜZÜN USTAD AŞIQLARI:

FƏTULLA GÖYÇƏLİ

Bakı – 2016

Məsləhətçi:

Məhərrəm QASIMLI

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin sədri,
Əməkdar Elm Xadimi, professor.

Nəşrə hazırlayanı və redaktoru:

Musa NƏBİOĞLU

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi.

Günümüzün ustad aşıqları: Fətulla Göyçəli. Bakı, “Elm və Təhsil” nəşriyyatı, 96 səh. (+4 səh. şəkil)

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin yeni layihəsi “Günümüzün ustad aşıqları” seriyasından nəşr olunan bu kitaba ustad aşıq, Göyçə aşıq mühitinin layiqli davamçısı, Əməkdar Mədəniyyət İşçisi Aşıq Fətulla Göyçəli haqqında elm və sənət adamlarının söylədikləri dəyərli fikirlər, ona ithaf olunmuş şeirlər və özünün yaradıcılığından seçmələr daxil edilib.

$\frac{4702000000}{N - 098 - 2009}$ Грифли няшр

©Azərbaycan Aşıqlar Birliyi 2016

AŞIQ FƏTULLA GÖYÇƏ AŞIQLIQ ƏNƏNƏSİNİ QORUYUB YAŞADIR

Göyçə aşığılıq ənənəsi çox dərin köklərə malikdir və bu, elə bir tarixi mühitdir ki, onun istər saz, söz, istərsə də dastançılıq anlamında meyarları çox güclüdür. Burada tarixən sənətkarlıq ənənəsi güclü, sənətə tələbkarlıq isə çox sərt olub. Bu mühitdən zaman-zaman Ağ Aşiq, Aşiq Alı, Aşiq Ələsgər, Növrəs İman, Usta Abdulla, Çoban Məhəmməd, Daşkəndli Nəcəf və digər böyük sənətkarların çıxması heç də təsadüfi deyildir. Məhz bu tələbkarlıq da Göyçədə çox böyük sənətkarların yetişməsinə şərtləndirib. Mən burada təsadüfən tarixə ekskurs etmədim. Ustad aşiq Fətulla belə bir sənət ənənəsinin – Göyçə saz-söz mühitinin içindən çıxıb. Onun hələ gənclik illərindəki şaqraq oxu tərzini, yüksək ifaçılıq və dastançılıq qabiliyyətini, meydangirliyini yaxşı xatırlayıram. Bütün bunlar o zamanın özündə belə Aşiq Fətullada özündən əvvəlki sənət ənənələrinin çox yüksək səviyyədə ifadə olunduğunu göstərdi.

Şübhəsiz ki, Allahın verdiyi bir istedad payı da vardır və o istedadın irəli gələrək aşiq Fətulla o cür yüksək səviyyəli çalğı və oxu tərzinə malikdir. Pedaqoji təhsil olsa da, könlü və ruhu onu çəkib aşiq sənətinə gətirib və o, kökdən gələn bu müqəddəs Dədə Qorqud sənətini ləyaqətlə davam etdirir.

Aşiq Fətulla təqribən 50 ildir ki, sənət meydanındadır. Bu müddətdə onun sənət meydanında qoyduğu iz uzağardan, başucaldan ləyaqətli sənət yoludur. Fətulla ləmsi, onun dastançılıq, ifaçılıq möcüzəsi şaqraq və qaynar çal-çağırı heç

kəsin yadından çıxan deyil. O, yaşının bu çağında da özünün sənət şövqünü qoruyub saxlayır.

Mən AzTV-nin qızıl fonduna onun bir çox ifasını daxil etdirmişəm. Bu ifalardan açıq şəkildə görünür ki, Aşıq Fətulla Göyçəli çox qədim aşıqlıq və ifaçılıq ənənələrini, çalğı və oxu texnologiyalarını qoruyub özündə saxlayır.

Aşıq Fətulla bu gün təkə Göyçə və Gəncəbasar səviyyəsində deyil, bütövlükdə Azərbaycan aşıqlığı səviyyəsində məktəb olan bir sənətkardır. O məktəbin arxasında onun mənsub olduğu möhtəşəm Göyçə aşıqlığı ənənəsi durur. O ənənənin bu gün ən kamil daşıyıcısı və ifaçısı məhz Əməkdar Mədəniyyət İşçisi, ustad sənətkar Aşıq Fətulla Göyçəlidir.

Məhərrəm QASIMLI
Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin sədri,
Əməkdar Elm Xadimi, professor.

ELM VƏ SƏNƏT ADAMLARI AŞIQ **FƏTULLA HAQQINDA**

GÖYÇƏNİN GÖYÇƏSİZ QALAN AŞIĞI

Günümüzün ustad aşığılarından olan Aşıq Fətulla Göyçəli – Fətulla Əbdüləzim oğlu Əliyev 1941-ci ildə sazın-sözün beşiyi olan Göyçə mahalının Nərimanlı kəndində dünyaya gəlib. Hələ kiçik yaşlarından saza-sözə böyük maraq göstərib, bir aşiq kimi formalaşmasında məlahətli və zil səs tembri olan atası Əbdüləzim kişinin müstəsna rolu olub.

Bəllidir ki, zaman-zaman Qərbi Azərbaycandan – XX əsrin əvvəllərində Ermənistan adlı dövlətin yaradıldığı torpaqlarımızdan soydaşlarımız deportasiya olunub, öz dədə-baba torpaqlarından didərgin salınıblar. Soydaşlarımızın əzəli torpaqlarından kütləvi deportasiyalardan biri də 1948-1953-cü illərdə baş tutub. Aşıq Fətullanın ailəsi də bu deportasiyanın acısını dadanlardan olub. Onun atası Əbdüləzim kişi ailəsi ilə birlikdə Azərbaycana üz tutaraq Bərdə rayonunun Kətəlparaq kəndində məskunlaşıb. Xoşbəxtlikdən Göyçənin Yarpızlı kəndindən olan Aşıq İman da öz ailəsi ilə həmin kəndə pənah gətirib. Aşıq İmanın Əbdüləzim kişinin boş qalan evində özünə sığınacaq tapması da Fətullanın gələcək həyatının müəyyənləşməsində mühüm rol oynayıb. Aşıq İman balaca Fətullaya öz balası kimi qayğı göstərib, ona aşılıq sənətinin incəliklərini öyrədib, özü ilə el şənliklərinə aparıb. Sonradan bir çoxları kimi, Fətullanın ailəsi də Göyçəyə – doğma yurda qayıdıb.

Zil səs tembrinə malik olan Fətulla qısa müddətdə eldə-obada bir aşiq kimi tanınmağa başlayıb, ustad aşığıları onu

özləri ilə birlikdə toy şənliklərinə aparıblar. 17 yaşında ikən qonşu Qanlı kəndində toyda Aşıq Alının şeyirdi Aşıq Qulunun yetirməsi olan Qannılı Aşıq Mehdi ilə tanış olub.

Sonradan Nərimanlı kəndinə gələn Aşıq Mehdi Əbdül-əzim kişidən Fətullanı ona şeyirdliyə verməsini xahiş edir. İki il Aşıq Mehdinin şeyirdi olan Fətulla ustadından sənətin sirlərini öyrənib. Sonra isə iki il də Aşıq Ələsgərin oğlu Aşıq Talıba qulluq edərək Göyçə aşıq mühitinin layiqli davamçısı kimi özünü təsdiq edib.

Hələ orta məktəbdə təhsil alarkən Kəlbəcərdə Səməd Vurğun və Dədə Şəmşirlə görüşməsi isə onun yaddaşında silinməz iz buraxıb, ozan-aşıq sənətinə daha dərindən bağlanması mühüm rol oynayıb.

Aşıqlıq sənəti ilə yanaşı, təhsilini də davam etdirən Fətulla Əliyev o zamankı H.Zərdabi adına Kirovabad (Gəncə) Pədoqoji İnstitutunun Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fakültəsini bitirib.

Göyçə toylarının, el şənliklərinin yaraşığı olan aşıq Fətulla, qonşu Kəlbəcərdə, Gədəbəydə, Gəncədə də tez-tez məclislərə dəvət alıb. Qısa müddətdə onun şöhrəti bütün Azərbaycana yayılıb.

Təəssüflər olsun ki, Aşıq Fətulla ikinci dəfə də öz dədə-baba yurdundan didrəginlik taleyini yaşamaq olub. 1988-ci ildə üzərində indiki Ermənistan adlı dövlətin mövcud olduğu qədim Azərbaycan torpaqlarından soydaşlarımız son nəfərinədək deportasiya olunub və Aşıq Fətulla da elə o vaxtdan Gəncədə məskunlaşıb. Bu şəhərdəki İ.Qayıbov adına musiqi məktəbində şəxsi təşəbbüsü ilə ilk dəfə olaraq saz sinfi açaraq yeniyetmələrə sənətin sirlərini öyrədib. 1992-ci ildən mütəmadi olaraq döyüş bölgələrinə gedərək əsgərlər qarşısında çıxış edib, vətənpərvərlik və qəhrəmanlıq nəğmə-

ləriylə onları qələbəyə ruhlandırıb. Respublika miqyaslı müxtəlif tədbirlərdə və festivallarda çıxış edib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 iyul 2016-cı il tarixli sərəncamı ilə aşığı Fətulla Əliyev “Əməkdar Mədəniyyət İşçisi” fəxri adına layiq görülüb.

Artıq 30 ilə yaxındır ki, Göyçəsiz yaşayan Aşığı Fətulla da əksər ustadlar kimi, həm də bədii yaradıcılıqla məşğul olur. Şeirlərinin əksəriyyətindən Göyçə həsrəti, doğma yurd nisgili duyulan ustadın indiyədək “Yurd yeri”, “Göyçəsiz dağlardan yaman küsmüşəm” və “Göyçə – dahilər yurdu” adlı kitabları nəşr olunmuşdur.

Musa NƏBİOĞLU
Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi.

AŞIQ FƏTULLA SƏMİMİ DOSTDUR

Aşiq Fətulla bu gün Azərbaycan aşiq sənətində öz sözü, dəst-xətti ilə seçilən ustad sənətkardır. O, Göyçə aşıqlıq ənənələrini çox ləyaqətlə yaşadır. Bu gün Fətulla Göyçəli kimi sənətkarlar çox azdır. Belə ustadlardan öyrənmək lazımdır. Xüsusilə də, sənətə gələn gənclər Aşiq Fətladan çox şey öyrənə bilirlər.

Bu gün doğma Göyçəsindən aralı düşən Aşiq Fətullanın hər kəlməsindən, hər avazından Göyçə ətri gəlir.

Aşiq Fətull mənim sənət dostumdur. Onunla bir çox el məclislərində, dövlət tədbirlərində bərabər çıxış etmişik. Yaxşı yoldaş, səmimi dostdur.

Aşiq İsfəndiyar RÜSTƏMOV
Prezident təqaüdçüsü,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi.

GÖYÇƏNİN USTAD SƏNƏTKARI

Mən ustadı – Aşıq Fətullanı ilk dəfə 19878-ci ildə Göyçə mahalının Ardanış kəndində Əli müəllimin toyunda görmüşəm. Toya kəndin ağsaqqalı, sovxoz direktoru Abbasəli Kərimov rəhbərlik edirdi. Aşıq Fətulla elə bir məclis apardı ki, camaat ancaq səhərə yaxın evlərinə getdi.

Aşıq Fətulla özünəməxsus ifaçılığı ilə hamıdan seçilən dastançı aşıqdır. Ali təhsillidir. Göyçə aşıqlarının adı çəkiləndə, ustadlar yad ediləndə Hacı Bayramov, Müseyib Nəsibov, İmran Həsənov, Murad Niyazlı, Niftalı Süleymanov və İsa Kazımovla yanaşı, Aşıq Fətullanın da adı çəkilir. Atam aşıq İsa mənə deyərdi ki, oğlum, Fətulla meydangir aşıqdır. Sonradan tale elə gətirdi ki, mən ustadla televiziya və radio verilişlərində, müxtəlif dövlət tədbirlərində və el şənliklərində bərabər çıxış etdim. Birlikdə məclis apardıq, tərəf-müqabil olduq. Onun “Əməkdar Mədəniyyət İşçisi” fəxri adına layiq görülməsi məni çox sevindirdi.

Sevindirici haldır ki, yaşının bu çağında da aşıq gümrahdır, yenə də səhnədə alqışlarla qarşılır. Ustada uzun və sağlam ömür arzulayır və fikrimi Aşıq Alının sözləri ilə tamamlayıram:

*Buyurun mirzələrə,
Belə yazsın yazını.
Öz-özünə fikir eyləsin,
Xub danışsın sözünü.
Aşıq gərək püxtə olsun,
Xam bilməsin özünü.
Girsin, eşqin kürəsində,
Bişsin, büryan qırmızı.*

**Aşıq Bəhmən GÖYÇƏLİ
(KAZIMOV)**

GÖYÇƏYƏ HƏSRƏTDİR “GÖYÇƏ BÜLBÜLÜ”

Hələ Göyçədə yaşadığım illərdə dəfələrlə dinlədiyim və dinlədikcə də ifasından və şirin söhbətlərindən doymadığım bir sənətkar haqqında qısa da olsa, təəssüratlarımı bölüşmək mənim üçün çox xoşdur.

Aşıq Fətulladan söhbət düşəndə istər-istəməz gözlərim önündə Göyçə canlanır. Göyçədə ağır-ağır toy şənlikləri, aşıqların deyişməsi, zurna-balabanın səsi qulaqlarıma gəlir. Bu qocaman sənətkarın böyük həvəslə apardığı el şənlikləri, məclisi böyük məharətlə ələ alması, xoş avazı onu dinləyənlər hər kəsin könlünə yol açırdı. Bu səbəbdən Aşıq Fətulla tək-cə toylara dəvət olunmurdu, onun həvəskarlarının xahişi ilə Göyçənin kənd klublarında konsertləri təşkil olunurdu.

Heç təsadüfi deyil ki, “Göyçə bülbülü” deyəndə ilk növbədə Aşıq Fətulla yada düşür. Onun yorulmadan etdiyi ifalalar və bülbül kimi cəh-cəh vurması el arasında bu adı qazanmasına səbəb olmuşdu.

Aşıq Fətulla həm də yaşının bu 76-cı baharında da öz səsini qoruyub saxlayan sənətkarlardandır. O, yaşının bu çağında yorulmadan böyük məclisləri aparmaq iqtidarına malikdir. Ona həm də el arasında “Meydan adamı” da deyirlər, meydangirliyinə görə.

Aşıq Fətulla sənətindən bu gün çox şeylər öyrənilməlidir. Çox istərdim ki, onun keçdiyi bu sənət yolundan gənc sənətkarlarımız vaxtı fəvqə vermədən öyrənə bilsin, yaxşı mənada yararlanınsınlar. Çünki ustad sənətkarda bu gün az-az ifa edilən və itib-batmaq təhlükəsi qarşısında olan bir sıra aşiq havalarının olduğunu yaxşı bilirəm.

Ulu Göyçəmizin həsrəti ilə yaşayan, aşiq sənətimizin bu günkü canlı salnaməsinə çevrilən Aşiq Fətulla Göyçə ilə bağlı şeirlər oxuyanda həmişə deyir ki, sanki özümü ruhən Göyçədə hiss edirəm.

Mən isə deyirəm ki, ustad, Ulu Yaradn sənə o qədər ömür bəxş etsin ki, ruhən deyil, cismən özünü Göyçədə hiss edə, Göyçədə tapasan!

Müzahim MEHVALIOĞLU
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyininin üzvü.

O, ƏLƏSGƏR OCAĞINDAN DƏRS ALIB

Göyçə adlı müqəddəs torpaqda dünyaya gələn uşaqlar ana laylası ilə yanaşı, saz səsi, saz yanğısı da eşidir, duyurdu. Sazın səsi ana laylasına qarışaraq onun təmiz qanına hopur, bu layla səsində bir qopuz yanğısı kimi közərirdi. Göyçədə dünyaya gələn də, dünyadan köçən də sazla gəlmiş, saz-sözlə də getmişdir. Təəssüflər olsun ki, son zamanlar sazla, sözlə nəfəs alan bu ulu diyarımızın şair ürəkli oğul və qızları öz dədə-baba yurdlarından didərgin salındılar. Onlardan biri də günümüzün bülbül cəhcəhli azman ustad sənətkarı Aşıq Fətulladır. Bu gün Aşıq Fətulla Göyçə aşıq mühitinin ən görkəmli ustadı, Aşıq Alının, Aşıq Ələsgərin layiqli davamçısı kimi tanınır. O, lap körpəlikdən saza, sözə, şifahi xalq ədəbiyyatına vurğun olub. Aşıq Fətulla Ələsgər ocağından dərs alıb. Aşıq Talib, İman, Mehdi kimi ustad aşıqlara qulluq edib. Eldə-obada keçirilən toy məclislərində, el şənliklərində püxtələşib, aşıqlıq sənətinə yiyələnib.

Aşıq Fətullanın həm də çox gözəl şeir yazmaq qabiliyyəti var. Bütün yaradıcılığı Göyçə ab-havasıyla bağlı olan aşıq hazırda Gəncədə yaşayır. Sınəsində telli saz toy məclislərində, el şənliklərində, müxtəlif dövlət tədbirlərində iştirak edir, cəbhə bölkələrinə gedərək əsgərlərimizə mənəvi dəstək olur.

Elnur GÖYÇƏLİ

VAXTIDI

Ay Fətullah, dindir, “Misri”ni dindir,
İndi qılinc vaxtı, qalxan vaxtıdı.
Hay deyib, huy deyib, qoç Koroğlunun
Qıratın belinə qalxan vaxtıdı.

Keçmiş zamanları biz salsaq yada,
Coşar qəzəb seli damarda, qanda.
İgid oğlanların Vətən yolunda
Canından, başından keçən vaxtıdı.

İstəyin bəllidi, Hüseyin Arif,
Dincəlmir ürəyin, Hüseyin Arif.
Bir gün eşidərsən, Hüseyin Arif,
Elinin sınaqdan çıxan vaxtıdı.

Hüseyin ARİF
Xalq şairi

QEYD: 1988-ci ildə Göyçə mahalından qaçqın düşmüş Aşığı Fətulla saz sinəsində cəbhə bölgələrinə gedərək, döyüşən igid oğullarımıza mənəvi dəstək olub, onları qələbəyə ruhlandırıb. 1992-ci ildə Tovuzun Əlibəyli kəndində əsgərlərlə növbəti görüşdə Xalq şairi Hüseyin Ariflə birlikdə olub. Bu şeiri H.Arif həmin görüşdə Aşığı Fətullaya yazıb.

YADIMA

Ay Fətullah, sən “Kərəmi”çalanda,
Kərəm düşdü, Əsli düşdü yadıma.
Sənən üstə telli sazı alanda,
Ələsgərlər nəslə düşdü yadıma.

Gör nə gözəl obadasan, eldəsən,
Şirin-şirin dodaqlarda, dildəsən.
“Sarıtel”i oxuyanda zildəsən,
Bülbüllərin fəslə düşdü yadıma.

Sən deyəndə Ələsgərin qoşmasın,
Bu Bəhmanın qəlbi necə coşmasın.
Sənətkarı duymayanlar çaşmasın,
Sənətkarlar əsri düşdü yadıma.

Bəhmən VƏTƏNOĞLU

DƏYMƏYİN

Alışmışam yenə sazın odunnan,
Kül olunca qoyun yanım, dəyməyin.
Fətullahın zəngüləsi beşikdir,
Yırgalasın, yırgalanım, dəyməyin.

Deyin çalsın, aşiq niyə ləngidi?
Darıxmışam, lap nəfəsim təngidi.
“Koroglu”du, “Dilqəmi”di, “Cəngi”di,
Ruhu rəvanım, cismi-canım, dəyməyin.

Məhəbbətədi Göyçə, Göyçə boyunca,
Əli məstdir bura ayaq qoyunca.
Qoyun əmim məhəbbətdən doyunca,
Siz olasız mənim canım, dəyməyin.

GƏNCƏNİN

Samir, Tural cüt qönçədir,
Olacaq barı Gəncənin.
Boy atdıqca deyəcəklər,
Qoşa çinarı Gəncənin.

El alxışı müqəddəsdir,
Haqq evindən gələn səsdir.
Hər ikisi müqəddəsdir,
Fəxri vüqarı Gəncənin.

Qonaq gəldi, məclis daşdı,
Xeyir-dua gün tək saçdı.
Payız fəslə çiçək açdı,
Fəslə baharı Gəncənin.

Saz məclisdə büsat qursun,
Fətullah zəngulə vursun.
Əli, dayağında dursun
Müqəddəs tanrı Gəncənin.

Əli QURBANOV

GÖYÇƏ DƏRDİ VAR
Aşıq Fətullanı dinlərkən

Toxun o sazın telinə,
Telində Göyçə dərdi var.
Bəmi sənin, zili mənim,
Zilində Göyçə dərdi var.

Sinəyə endir, danışdır,
Odunu söndür, danışdır,
O sazı dindir danışdır,
Dilində göyçə dərdi var.

Ayrılıq dağlar Eldarı
Susdurub, çağlar Eldarı.
Qınama ağlar Eldarı,
Könlündə Göyçə dərdi var.

Eldar İSMAYIL
Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü,
“Təbib” qəzetinin baş redaktoru.

GÖYÇƏNİN

Bir dünyadı hər ocağı, hər daşı,
Hər qayadan süzülən su gözyaşı.
Bu yerləri necə anlasın naşı,
Belə dürlü yerləri var Göyçənin.

Ozan Heydər saz əlində bir çıraq,
Sevgilidən söhbət açaq, söz salaq.
Gəl Alıdan, Ələsgərdən söz alağ,
Aslanları, şirləri var Göyçənin.

Misqin Abdal hörmət ilə ad aldı,
Şeir-sənət dünyasında ucaldı.
O dünyanı dərk eyləyib qocaldı,
Ocaqları, pirləri var Göyçənin.

Fətulla sənətkar, böyük bir ustad,
Hər könülü eləyibdi o abad.
Ələ düşməz o cah-cəlal, o həyat,
Hər kəs bilsin, nələri var Göyçənin.

Müzahiməm, sazlı-sözlü həyatım,
Sizə dəymir Göyçə adı baratım.
Vətən anam, Vətən eşqim, ovqatım,
Yaddan çıxmaz qədəri var Göyçənin.

Müzahim MEHVALIOĞLU

DOLANDIM

Aşılıqda yoxdur qədir-qiymətin,
Bilmirsənsə, bil, başına dolanım.
Dodağından dürr, kövhər süzülür,
Kəlmələri ləl, başına dolanım.

Məclislərin zinətisən, Fətullah,
Koroğlunun qeyrətisən, Fətullah,
Sən Göyçənin şöhrətisən, Fətullah,
Bilmirsənsə, bil, başına dolanım.

Hər zəngülən insanları məst edir,
Çırtıqların telli sazı səsdədir.
Şahmalı da həsrətindən xəsdədir,
Bir deyə ki, çal, başına dolanım.

ŞAHMALI

BİLMƏZ

Aşıqlıq elmindən xəbərsiz insan,
Aşiq Fətullahı tanıya bilməz.
O, coşqun dəryadı, qovşağı ümman,
Nadana zər versən, sanaya bilməz.

Məclisə girəndə mərfət əhlidir,
Babası Ələsgər, Göyçə ellidir,
Şəriətdən yükü çox təməllidir,
Anlamaz, dediyini anlaya bilməz.

Oxuyub, məclisə gətirir həvəs,
“Göyçəgülü”, “El havası”, “Müxəmməs”.
Xaliq ona qismət edib nadir səs,
Heç kəs onun təki oxuya bilməz.

Söhbətində həqiqəti andırır,
Şəriəti, mərifəti andırır.
Qanmayana yol-ərkanı qandırır,
Nadanlar dediyini anlaya bilməz.

Nuruyam, Vətənim Göyçə mahallı,
Ona kömək olsun yaradan tanrı.
Gözəl adla qoy dolansın mahalı,
Yaramaz, məclisə yaraya bilməz.

Nuru MƏZRƏLİ

ÇATMIŞAM

Göyçə toylarının yaraşığı Aşiq Fətullaya

Bu meşənin talasında
Gül ətrinə batmışam mən.
Əsirgəmir səxavətin,
Damarını tutmuşam mən.

Fətullanın səsi altda,
Bülbülün nəğməsi altda,
Güllərin qəməsi altda,
Sərinləşib yatmışam mən.

Təvəkkülü qəmədən qurtar,
Bu yerlərdə nə desən var.
Sən get başqa cənnət axtar,
Cənnətimə çamışam mən.

Təvəkkül CƏMİLLİ

Göyçə mahalının

Ağbulaq kəndi.

GÖYÇƏNİN

Əlim tutmur nə qələmi, nə sazı,
Daha gəlmir Fətullahın avazı.
Elə düşünürsən, açılmaz yazı,
Sarılıb-solubdur alı Göyçənin.

Tor quruldu, fitnəkarlar çox oldu,
Bəd xəbərlər sinəmizdə ox oldu.
Bir anlığa Göyçə necə yox oldu?
Viran qaldı o mahalı Göyçənin.

Qələndər getmədi dost harayına,
Sızqa olub qarışmadı çayına.
Göydən bəla endi haqqı-sayına,
Qaldı yağılara Alı Göyçənin.

Qələndər KƏLBƏCƏRLİ

GETDİ

Zamanla püşk atdıq, zil bəmə dustaq,
Kim kimə hakimdir, kim kimə dustaq.
Sevinincim, şadlığım qəm qəmə dustaq,
Azalmaz qəhərim getdi ki, getdi.

Ürəyim təlaşlı, gözlərim yaşlı,
Sızlaya-sızlaya gədihlər aşdı.
Məleykə camallı, ceyran baxışdı,
Göyçə gözəllərim getdi ki, getdi.

Şam tək gilə-gilə əriyirəm mən,
Yanıram, sönürəm, kiriyirəm mən.
İsməliyəm, belə çürüyürəm mən,
Bəxtəvər illərim getdi ki, getdi.

İsməli KƏLBƏCƏRLİ

AYILDIM

(Aşıq Ələsgərin 175 illiyində)

Elə bildim qocalıbsan, a qardaş,
Sən mətləbi andıranda ayıldım.
Bu sənətin şahı mənəm deyənə,
Bu sənəti dandıranda, ayıldım.

Bir azmanın çiçəkləyən eşqini,
Nəzmə çəkdi, diləklənən eşqini,
Ustad aşıq, şimşəklənən eşqini,
Nadanlara qandıranda, ayıldım.

Ötüb keçdi Göyçə yurdun dəmləri,
Əldən verdin o ilahi çəmləri.
Dərd əlində sızıldaayan simləri,
Tufan qopub sındıranda, ayıldım.

Bal bələndi nəğmələnen dilinə,
Əl çatmadı, ün yetmədi zilinə.
Meydan keçdi nər oğulun əlinə,
Maya keçib gen duranda ayıldım.

Kimdə gördüm mən bu eşqi, həvəsi,
Bu səs döylü, bu, bir tanrı töhfəsi,
Fətullahın od püskürən nəfəsi,
Mən Eldarı yandıranda, ayıldım.

Eldar AGBULAQLI

GÖYÇƏNİN

Ola zimistanı, boranı, qarı,
Xoş gələr baharı, yazı Göyçənin.
Dərnlərə dərmandı hər çəmənzarı,
Mötəbər çörəyi, duzu Göyçənin.

Ələsgər yurdudu, Misgin ocağı,
Tər lan oylağıdır aranı, dağı.
Kəsilməz üstündən, gələr qonağı,
Tükənməz söhbəti, sazı Göyçənin.

Keçib bu yerlərdən Koroğlu, bəli,
Başında yeddi min yeddi yüz dəli.
Aslan ürəkli dir, pələng pəncəli,
Gəlini, oğulu, qızı Göyçənin.

Ay aşığı, sazını bir götür ələ,
Aşığı Fətullah tək onu çək zilə.
Hüseyn, Göyçədir, düz söhbət elə,
Sönməz bir ocaqdır közü Göyçənin.

Üst yanı qatardı, Keyti dağıdır,
Sağ qolu Kəlbəcər, el yaylağıdır.
Musa deyər, bil ki, cənnət bağıdır,
Dərəsi, tərəsi, düzü Göyçənin.

Musa GÖYÇƏLİ

DOLANSIN

Ay Fətullah, “Dilqəmi”ni bir də çal,
Yaralarım köz-köz olub sulansın.
“Ruhani”də Nəsimini yada sal,
Xəyallarım keçmişləri dolansın.

“Cəlili”də ürək gəlsin bir hala,
“Dübeyti”də dalım bi az xəyala.
“Gəraylı”da sevən çatsın vüsala,
Qoy birləşsin ağız, dodaq yalansın.

“Göyçəgülü” ürəyimin şahıdır,
“Yanıq Kərəm” Kərəmimin ahıdır.
“Gözəlləmə” eşqimin sabahıdır,
Qoy mənim eşqim də oda qalansın.

“Ovşarı”da billur qədəh düzülün,
“Mixəyi”də xumar gözlər süzülün.
“Döşəmə”də düşmən beli üzülün,
“Atüstü”də al qanına bulansın.

“Hecəzgülü”, “Qaraçıoğlu”, “Divani”,
“Mansırı” çal, məst eləsin insanı.
“Müxəmməs”i, “Baş sarıtel”, “Hicranı”,
“Cəngi” çalın, “Koroğlu”ya calansın.

Şəhriyarı andım “Məmmədsöyün”də,
“Qəhrəmanı” igidlərin küyündə.
Rəhim qəm içində, fikir düyündə,
Sazdan ilham alsın, qüssə talansın.

Rəhim QURBANİ

FƏTULLA GÖYÇƏLİNİN POETİK YARADICILIĞINDAN SEÇMƏLƏR

GƏRAYLILAR

GÖYÇƏ

(1988-ci il dekabrın 6-da Göyçə dağılanda)

Köç karvanım yola düşür,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.
Görüşmədik bir də bəlkə,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.

Göyçə gölüm layla çalar,
Ələsgərim fikrə dalar,
Səhnəbanım saçın yolar,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.

Ustad Alı, şair Bəhman,
Bəs, de, hanı Növrəst İman?!
Bax, odu, Nəcəfin yanan,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.

Qoy öpüm mən torpağından,
Ayrı düşdüm qucağından.
Necə köçüm ocağımdan,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.

Harda dost tapım özümə,
Qüvvət verən yox sözümə.
Küləyin dəysin üzümə,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.

Fətullanı yola salsan,
Qəm sazını alıb çalsan,
Gedirəm, salamat qalsan,
Sən də ağla, mən də, Göyçə.

DƏYİNİBDİ

Dostum, niyə yan gəzirsən,
Qəlbin məndən dəyinibdi.
Qaxılmağın da enməyi var,
Çoxu sən tək öyünübdü.

Kim vurub başa dünyanı,
Dağılıbdı xanimanı.
Fələyin var nərdivanı,
O, taxtından endiribdi.

Fətullayam mən, qadası,
Olmaram heç zaman ası.
Salar kəməndə balası,
Atalardan deyilibdi.

ALLAH

İnsanlar tamam dəyişib,
Bir-birini didir, Allah.
Millətin zehni korlanıb,
Bunlar hara gedir, Allah.

Düşüb kürsü həvəsinə,
Tələ qurur neçəsinə.
Haqqı çatmır yiyəsinə,
Çoxu talan edir, Allah.

Fətulla, de yaza-yaza,
Torpaqlar getdi güdaza.
Qadınlar öyrənib caza,
Belə nə dəhşətədi, Allah.

OLURAM

Ürəkdən vurulduğumu
Görən kimi lal oluram.
Taqətim gedir özümdən,
Lap əriyib şam oluram.

Bu nə insaf, nə mürvətdi,
Saymayır xətir-hörməti.
Yolunda çəkdim zəhməti,
Bax, qaməti dal oluram.

Fətullanı yorma, ceyran,
Qalmayıbdı nə din, iman.
Mənə qiymət qoyar qanan,
Şirinlikdə bal oluram.

QURBANIYAM

Məndən küsmə, ağrın alım,
Vəfalı dost qurbanıyam.
O da indi bil, tək-təkdi,
Cəfalı dost qurbanıyam.

Kişiliyi çox mərdanə,
Onu doğub bir mərd ana.
Danışar sözü mərdanə,
Səfalı dost qurbanıyam.

Fətullayam, bil, nə danım,
Qohumdan yaxşıdı yadım.
El içində gəzir adım,
Havalı dost qurbanıyam.

DAĞLAR

Duman alıb başınızı,
Düşübsüz yadıma, dağlar.
Ağır yığnaqlı ellərin
Çatmır heç dadıma, ellər.

Hanı aşiq oylaqların,
Viran olub yaylaqların.
Kim verəcək soraqların,
Kim salar yadına, dağlar.

Ağkilsə, Nərimanlı,
Zod, Zərkənd, Tufanlı,
Daşkənd, Zağalı, Vanlı
Çıxamaz yaylağına, dağlar.

Fətulla nə desin, vallah,
Bu işə nə deyir Allah.
Gecə səhərəcən, billah,
Yanıram oduna, dağlar.

AYRIDI

Kef çəkməyə, şair qardaş,
Qış ayrıldı, yaz ayrıldı.
Yar mətləbin qanan olsa,
Söz ayrıldı, naz ayrıldı.

İyləməyə təzə çiçək,
Dost bağında güllər əkək.
İstəsən ki ləzzət çəkək,
Dağ ayrıldı, düz ayrıldı.

Sevgilini tapa bilsən,
Ağladıb, gözyaşın silsən,
İstədiyini öpə bilsən,
Qaş ayrıldı, göz ayrıldı.

Fətulla qurban qanana,
Eşqin oduna yanana.
Ləzzət verməyə canana,
Tar ayrıldı, saz ayrıldı.

YOLLAR

Səksən səkkizdən bağlanıb
O Göyçəyə gedən yollar.
Sinəmi yaman dağlayıb,
O Göyçəyə gedən yollar.

Bax, qərib bir durna ötər,
Gedib Ağbulaqdan içər.
Gəlib Məzrələrdən keçər,
O Göyçəyə gedən yollar.

Nərimanlıdan Kəlbəcərə,
Cənnət olar o dağ, dərə.
Fətullanı salıb dərdə,
O Göyçəyə gedən yollar.

GÜMANADI

Yaman azıb bəşər yolun,
Düzəlməsi gümanadır.
Laxlayıb dünyanın himi,
Yıxılması amanadır.

Yaxşılardan kənar gəzir,
Mərdlərin bağrını əzir.
Namərdlərə olub yesir,
Meydan indi yamanadır.

Fətulla, gün gəlib keçər,
Yaxşıları fələk biçər.
Ömrünü zəmi tək içər,
Yaşamağım zamanadır.

KEÇİR

Bəxtim yaman üz döndərib,
Dostlarım da yannan keçir.
Küsmüşəm özüm-özümdən,
Ürəyimdən qanlar keçir.

Neyləmişəm bu fələyə,
Öyrənmədim mən kələyə.
Dostu salmadım tələyə,
İndi hamı vardan keçir.

Fətulla, qismətdir belə,
Namərd, nakəs düşsün fələ.
Qocalıram ildən-ilə,
Baş ağarır, candan keçir.

DAĞLAR

Nələr qaldı baxışında,
Yönü bəri duran dağlar.
Bir el getdi sinəm üstə,
Yönü bəri duran dağlar.

Səhnəbanı saçın yoldu,
Gözyaşımız sel-sel oldu.
Açmamış, güllərin soldu,
Yönü bəri duran dağlar.

Göyçə deyın ağlar gözüm,
Silinibdir daha izim.
Yoxdu sana bircə sözüm,
Yönü bəri duran dağlar.

Bayquş mələr ellərində,
Vəfa yoxmuş əzəldən də.
Alı, Ələsgərim səndə,
Yönü bəri duran dağlar.

Fətulla, didərgin oldun,
Üç dəfə dağılıb, doldun.
Axırında viran oldun,
Yönü bəri duran dağlar.

ELLƏR

Qarlı dağlar yadıma
Gör nələri saldı, ellər.
Neçə müqəddəs ocaqlar
Gör kimlərə qaldı, ellər.

Vətənsizlik yaman olar,
Gözlərim qan-yaşla dolar.
Aşığı Alı tənha qalar,
Göyçə bizdən qaldı, ellər.

Təkmi qaldı Ələsgərim,
Yarası dərinə dərin.
Hanı mənə baş çəkənim,
Heyif, fikrə daldı ellər.

XOCALIDA

Yenə dərdə dərd calandı,
Xocalıda, Xocalıda.
Matəm havası çalındı
Xocalıda, Xocalıda.

Neçə nakam məhəbbətli,
Neçə igid sədaqətli,
Neçə qızlar toy qismətli
Xocalıda, Xocalıda.

Üzeyir boylandı yaman,
Allahdan istədi aman.
Vaqifin gözyaşı, inan,
Xocalıda, Xocalıda.

Xarıbülbul haray saldı,
Xan da çox fikirə daldı,
Neçə igid oda yandı
Xocalıda, Xocalıda.

Körpələr diri soyuldu,
Çoxunun gözü oyuldu.
Millət vətəndən qovuldu
Xocalıda, Xocalıda.

DEMƏYƏYDİ

Nə olaydı, Allah, heç kim
Varına yox deməyəydi.
Bir könülü sındırmayıb,
Heç özünü öyməyəydi.

Bilirsən ki, puçdur həyat,
Bax, gecəni gündüzə qat.
Bir də gördün, çatıbdır vaxt,
İnsan vaxtsız ölməyəydi.

Çox arzular gözdə qaldı,
Fələk saydığını saydı.
Ay Fətullah, kimə qaldı,
Tale səndən dönməyəydi.

AL GÖRÜNÜR
(Nəzirə)

Güzgü, sənə baxmayaydım,
Saçlarımda al görünür.
Qocalıq döyür qapımı,
Əlif qəddim dal görünür.

Ölüm bizi gözlər hər an,
İnsanlarda yoxdu inam.
Şübhələnir dost da dostdan,
Qəlbində min qal görünür.

Ay Fətulla, dünya fani,
Ağlı olan alar kamı.
Köçdü Süleymanlar, hanı,
Ürəyimdə xal görünür.

DEYİL

Qanmayana yüz də can de,
Əhvalını bilən deyil.
Yüz dəfə alsan da yara,
Gözyaşını silən deyil.

Mərdə əl aç, ona yalvar,
Uca dağda olar vüqar.
Alçaq təpə saxlamaz qar,
Gün vuranda qalan deyil.

Xain adam şayiə yayar,
Ara vurur, od qalayar.
Fətullanı yaradan yar,
Haqq verdiyin alan deyil.

DAĞLAR

Yenə yönüm düşdü sizə,
Ağır elsiz qalan dağlar.
Heyif, Göyçə getdi əldən,
Məni məndən alan dağlar.

Bu dərd yandıracaq məni,
Heç dərmirəm bənövşəni.
Nə bərk alıb duman səni,
Qəm sazını çalan dağlar.

Fətulla, bil, haqdı ölüm,
Bir alçal, Vətəni görüm.
Pisdən də pis gəlir ilim,
Bizi dərdə salan dağlar.

OLURAM

Ürəkdən vurulduğumu
Görən kimi, lal oluram.
Taqətim gedir özümdən,
Lap əriyib şam oluram.

Bu nə insaf, nə mürvətdi,
Saymayır xətir-hörməti.
Yolunda çəkdim zəhməti,
Bax, qaməti dal oluram.

Fətullanı yorma, ceyran,
Qalmayıbdı nə din, iman.
Mənə qiymət qoyar qanan,
Şirinlikdə bal oluram.

QURULUBDU

Ağlamaynan, ay gülbəniz,
Dünya belə qurulubdu.
Kimi gedər, kimi gələr,
Deyəmməzsən yorulubdu.

Gülən azdı, ağlayan çoxx,
Bu günə var, sabha yox.
Çox igidə dəyibdir oxx,
Cavanlıqdan vurulubdu.

Fətullaya verib qəmi,
Birdi dayı, birdi əmi.
İndidən də bu dərd səni,
Qəm hicrana doyurubdu.

HƏKİM

Səni görçək, dinəmmirəm,
Lal olubdur dilim, həkim.
Həyatım qədər sevirəm,
Qoy fikrini bilim, həkim.

Ətrin dəyəndə üzümə,
Gözün baxanda gözümə,
Qulaq as şirin sözümə,
Mən yolunda ölüm, həkim.

Fətullada yoxdur taqət,
Güc edib, vallah, məhəbbət.
Bircə an eyləyək söhbət,
Ya da qurtar sözün, həkim.

VAR

Qəm eyləmə, ağrın alım,
Bax, bizi də yaradan var.
Heç asi olmaynan, canım,
Seçən ağı qaradan, var.

Sən tut onun ətəyindən,
Xoş niyyətli diləyindən,
Gen dur namərd kələyindən,
Nərdivanı qaldıran var.

Fətullayam, kimsəsizəm,
Qoy eyləyim huşumu cəm.
Gecə-gündüz gözlərim nəm,
Min bir adı andıran var.

QOŞMALAR

MƏNİM

Göyçə yenə yaman yadıma düşdü,
Dolanar qəlbimdə haralar mənim.
Heyif, əldən getdi sazlı yığnaqlar,
Dağlayıb, sinəmi paralar mənim.

Analar da gözlərindən yaş tökər,
Qalan məzarlara kimlər baş çəkər?
Qəribsəyir Alı, Bəhman, Ələsgər,
Bu sınıq qəlbimi yaralar mənim.

Fətulla, tarixin belə hökmü var,
Yuxusunda Göyçə deyər uşaqlar.
Kimə qaldı şır-şır axan bulaqlar,
Ağlayıb, gözlərim qaralar mənim.

ÇAĞIRIR

Bu saat Göyçənin elə vaxtıdı,
El dağa çıxmağa yolu çağırır.
Durnalar ötüşür göyün üzündə,
Sonalar üzməyə gölü çağırır.

Saz səsinə həsrət qalıb Göyçəmiz,
Vətənin qəhrinə dalıb Göyçəmiz,
Ələsgəri dərddə salıb Göyçəmiz,
Bir ağı deməyə dili çağırır.

Elimiz bəzənmir toy libasına,
Dalıbdı düşmənin qanlı yasına.
Elə sükut çöküb el-obasına,
Fətulla haraya eli çağırır.

MƏN

Köç yüklənir, didələrdən yaş süzür,
Qoyun, Göyçə ilə vidalaşım mən.
Kimə qalır ataların məzarı,
Vətən torpağıyla halallaşım mən.

Fikir məni əyir, tor görür gözüm,
Belə ayrılığa mən necə dözüm.
Ayrılıq yamandı, qoy sürtüm üzüm,
Kimi tapım, səni soraqlaşım mən.

Mən nə deyim, bunu görür Yaradan,
Xain, xəbis görüm çıxsın aradan.
Fətullayam, əldə yoxdu bir imkan,
İstəmərəm səndən uzaqlaşım mən.

“YURD YERİ”

Ellər o dağlara çıxmaz bir daha,
Yağılara yaman qaldı “Yurd yeri”.
Hərə səpələnib düşüb bir düzə,
Ayrılıq təbilin çaldı “Yurd yeri”.

Daşlı Güney, Ələsgərin oylağı,
Qan ağlayar Çalmalının yaylağı.
Sarıyer, Qaraxaç elin sorağı,
Açan gülün tezcə soldu, “Yurd yeri”.

Aman Allah, bu nə əhdi, amandı,
Keyti dağı göz önümdə dayandı.
Uzun Güney, Qumlu bulaq odlandı,
Əlçatmaz bulaqlar baldı, “Yurd yeri”.

Baleylinin komu, Sarı dərəsi,
Bal dadardı südün axşam sərməsi.
Yeməliydi əmliklərin kərəsi,
Fikir məni nə bərk aldı, “Yurd yeri”.

Hayana baxıram dərddi, vərəmdi,
Göyçə Əsli, Fətulla da Kərəmdi.
Kim çəkər, ay ellər axı, bu dərddi,
Yaman ayrılığı saldı “Yurd yeri”.

QALIBDI

(Kəlbəcər dağılanda)

Murov dağı nalə çəkir asmana,
Aman Allah, Şəmlir darda qalıbdır.
Haraylaram, Göyçə dinmir, danışmır,
Ələsgərim görən harda qalıbdı.

Murov dağı, yol verməynən, amandı,
Mən görmüşəm, Vətən dərdi yamandı.
O sızlayan Vətən oğlu Bəhmandı,
Lalə, nərgiz, gül budaqda qalıbdı.

İstisuyum haraylamır elləri,
Dəlidağın tutulubdu dilləri.
Köç eyləyir Kəlbəcərin elləri,
Ev-eşik tökülüb yalda qalıbdı.

Fətulla, çəkərdin Göyçənin dərdir,
Şuşanı da, Laçını da itirdin.
Kəlbəcəri köç məqamına gətirdin,
Əlçatmaz zirvədə qar da qalıbdı.

KAŞ

Göyçə əzəldən də göyçək deməkdir,
Bircə zimistanı olmayaydı kaş.
Bahar olar, dağlar xalı toxuyar,
Açılan gülləri solmayaydı kaş.

Ustad məskənidir əzəl binadan,
Yetirib Ələsgər, yetirib İman.
Alı, Məmmədsöyün, hanı o Bəhman,
Yaranmış insanlar ölməyəydi kaş.

Fətulla, sözünü eşitsin qanan,
Nəsihəti bilməz axmaq, həm nadan.
Yaranmış insanlar ölməyə cavan,
Analar saçını yolmayaydı kaş.

ANA

Tale kəm baxmasın sənin üzünə,
Heç zaman pis günün olmasın, ana.
Ömür yollarında tufan olmasın,
Bağında güllərin solmasın, ana.

Alaram ətrini güldən-çiçəkdən,
Xəbərini sordum mehdən, küləkdən.
Tale endirməsin səni yüksəkdən,
Fələk qılıncını çalmasın, ana.

Fətulla, zirvədən qartallar uçar,
Sən mənim qəlbimdə dağlar tək ucal.
Demirəm qocalma, saç ağart, qocal,
Əllərin qoynunda qalmasın, ana.

ƏLƏSGƏR

(Ələsgər babamın 175 illiyinə)

İlahi qüdrətdən elə bəxş olub,
Zirvədə əlçatmaz dağdı Ələsgər.
Hansı meyvə desən, orda tapılar,
Pozulmaz, tükənməz bağdı Ələsgər.

Təcnis, divanidən qurulub himi,
Qoşma, müxəmməsdə köklənib simi.
Cəmi ustadların ustadı kimi,
Coşqun bir dəryadı, çaydı Ələsgər.

Fətulla, qaçqınlıq düşdü payına,
Şükür olsun xudanın haqqı-sayına.
O bir Allahımız yetdi hayına,
Ağızda tam verən baldı Ələsgər.

GÖYÇƏ

Qohum ayrı düşdü, dost ayrı düşdü,
Pozuldu əhvalın yaman, a Göyçə.
Kimə qaldı şır-şır axan bulaqlar,
Yoxdu görüşməyə güman, a Göyçə.

Necoldu saxəsi Zoddu Səmədin,
Din içində bəsləyərdi müdəm din.
Canımdan ölünəcə getməz firqətin,
Ayrılıq pis imiş, aman, a Göyçə.

Nalə çəkər əlində saz Nəcəfin,
Çatmaz harayına ustad Əsədin.
Fətullanı etdin niyə didərgin,
Halına ağladı cahan, a Göyçə.

QOCALANDA

(*Şair Eldar İsmayıla cavab*)

Şair Eldar, elə bilmə qocaldım,
Qüvvədən düşərmə nə qocalanda.
Əsil-soyu gərək ola adamın,
Dəyanət olarmı hər qocalanda.

Aslan aslandı, nə qocası, cavanı,
Göyçə adlı günlərimiz də, hamı?
Vətən deyə soraqlaram hər yanı,
Dərddən ağarmazmı sər qocalanda.

İlk tanışlıq günlərimiz hardadı,
Kaş o günlər yerindəcə qalaydı.
Fətullayam, cavan vaxtım olaydı,
Süzülər kirpikdən tər, qocalanda.

Bakı, dekabr 1997-ci il.

AY ALLAH

Nə qədər ayaqda sürünmək olar,
Haqsızlıq dünyanı alıb, ay Allah.
Namərdələr, nakəslər yaman çoxalıb,
Mərdlər qolubağlı qalıb, ay Allah.

Puldan ötrü ismətini atan var,
Əğyarın qoynuna girib yatan var,
Yaltaqlanıb, varlığını satan var,
Gör kimlər dünyada qalıb, ay Allah.

Namusdan dəm vurur utanmırsa da,
Min dəfə satılır düşməyə, yada.
Fətulla, gör kimlər girib bu ada,
Uşağı düzlərə salıb, ay Allah.

DEYƏN

Məhəbbətim daha ovsun almayıb,
Qocalıq qəddimi əyibdi deyən.
Hamı mənə əmi, dayı deyirlər,
Sözləri xətrimə dəyibdi deyən.

Çiçək yoxdu, şirədən də qalmışam,
Taqətim yox, kol dibinə dalmışam.
Pərvanə tək çox odlara yanmışam,
Hamı əhvalımı bilibdi deyən.

Fətulla, cavanlıq gəlməz heç ələ,
Şana sığal verməz o qara telə.
Gülüşlü günlərim, bax, innən belə,
Qızlar da əhvalımı duyubdu deyən.

GÖRDÜM

Aman Allah, bu nə gündü düşmüşük,
Namusu, qeyrəti atanı gördüm.
Neyləsin, bir tikə çörək ucundan,
Ata cehizini satanı gördüm.

Pul şeytandı, pul namusdu, pul ardı,
İndi deyən yoxdu, lələ, bu yardı.
Kor olsun, şil olsun, varı ki vardı,
İlanın qoynunda yatana gördüm.

Dilənçilər çoxalıbdı, ay aman,
Cavan qızlar yolu azıblar yaman.
Pis gəlir gün güdən, belədi zaman,
Halalı harama qatanı gördüm.

Fətulla, bu işə çox salma saya,
Meyl ediblər indi hamı şalvara.
Qdınlarımız indi gedir Dubaya,
Evində acından batanı gördüm.

GÖSTƏR

Ey bizi cövhərdən yaradan kişi,
Düşməyə möcüzə, amandı, göstər.
Fironu dəryaya qərq edən kişi,
Vətənsiz yaşamaq yamandı, göstər.

Bir möcüzə göstər yerə, oynasın,
Dağlar dəyib bir-birinə, dayansın.
Seyid Bayram, Qara Seyid oyansın,
Həmişə muraza çatandı, göstər.

Vətənsiz ölməsin yazıq Fətulla,
Gecə-gündüz nə qədər çəkərlər ah.
Bax, sənə qurban olum, ey ulu Allah,
Göyçəmizin üstü dumandı, göstər.

AĞLADIM

Elə bildim bu meh Göyçə mehidi,
Üzümə sığalı çəkdi, ağladım.
Yuxumda gördüm ki, dağa çıxmışam,
Atam çadırımızı tikdi, ağladım.

Elə bildim düşdüm çayın içinə,
Sel də gəlib tamam dolub əkinə.
Mən çıxmışam Çalmalının tikiyə,
Anam tez əlimdən çəkdi, ağladım.

Yuxumdan heç çıxmır Göyçə, ay aman,
Yurdumda turp əkdi insafsız, nadan.
Vətən, vətən deyib odlanıb yanan,
Fətulla dərdləri çəkdi, ağladım.

GÖRDÜM

Yuxumda Göyçəyə getmişdim, Allah,
Endim Çalmalıdan, gölləri gördüm.
Bənövşə boynunu bükmüşdü yaman,
Düşmənin əlində gülləri gördüm.

Kom yerini gəzib gəldim Zinaya,
Qarabulaq, həm Daltəpə haraya,
Xaçda gördüm hər şey uçdu havaya,
Axtarırdı keçmiş, illəri gördüm.

Gördüm düzənlənib ata məzarı,
Ünüm ərsə çıxdı, yoxdu harayı.
Uçdu varlığımın ömür sarayı,
Gözümə toxunan milləri gördüm.

Seyid Mahmud burda çatdı imdada,
Seyid Miri vurğun oldu min ada.
Bu ah yerdə qalmaz dedi, dünyada,
Qeybdən səslənən dilləri gördüm.

Oyandım, ağladım, eylədim fəryad,
Bizi yaradandan istədim imdad.
Yetişsin dadıma xudaya, min ad,
Fətulla, uzanan illəri gördüm.

BELƏMİ

Göz-gözə baxanda oxuyar qəlbi,
Nə sən dindin, nə mən dindim, eləmi.
Kilidləndi o məhəbbət, dinmədi,
Əhdi-ilqar saxlanarmı, eləmi?

Bir ceyransan, ovlağına sar qonmaz,
Bu eşq ilə dəmir yanar, dayanmaz.
Bax, mən ölüm, çox eyləmə elə naz,
Yoxsa, gözəl, mənə qurdun tələmi?

Fətullaya sən vəfasız çıxıbsan,
Könlümün evini tamam yıxıbsan.
Xəlvətdən də çox dalımca baxıbsan,
Görüşümüz deyən, dönüb iləmi?

ƏZİZİM

Dostu da bu qədər aldatmaq olmaz,
Kişilik, mərifət qalır, əzizim.
Çoxlarının heç məzarı bilinmir,
Var, ağılı başdan alır, əzizim.

Nəzər sal, dünyadan köçənlərə bax,
Varı-mülkü hey eyliyər ax.
Çoxunu gəzirlər, verilmir soraq,
Həmişə adını anar, əzizim.

Bu belə dünyadı, belə zamandı,
Dünya varı, inan, şahmar ilandı.
Fətulla istədiyi bir sağlam candı,
Pul çoxunu tora salır, əzizim.

ARALANMIŞAM

Dostların yadından çıxmışam niyə,
Daha o qatardan aralanmışam.
Yoxsulluq, bil, dağ çəkibdi sinəmə,
Fələyin oxundan yaralanmışam.

Mən asi deyiləm, hər şeyi görür,
Kimini alçaldır, kimini hörür.
Zilləti, zəhməti özüdü, verir,
Tay-tuş cərgəsindən qaralanmışam.

Fətulla zəhmətə dözübdü, bəli,
Çağırıb dadına Məhəmməd, Əli.
Ağıl gedib, indi olub sərsəri,
Sınıq güzgü kimi paralanmışam.

BU DAĞLAR

Nə qocalar, nə əyilər, ay ellər,
Özü kimi qalan dağdı bu dağlar.
Neçə mərd igidlər köçüb üstündən,
Ayrılığı salan dağdı bu dağlar.

Hanı Qaçaq Kərəm, hanı Niftalı,
Hanı Qaçaq Qurban, hanı Şahmalı,
Hanı Qandal Nağı, hanı Dəli Alı,
Ömürlərə talan dağdı bu dağlar.

Gahdan vəfalıdı, gahdan vəfasız,
Gahdan cəfalıdı, gahdan cəfasız,
Gahdan səfalıdı, gahdan səfasız,
Nuh Nəbidən qalan dağdı bu dağlar.

Hərdən Fətullatək qaşqabaq eylər,
Hərdən boran salıb, nahaq qan eylər,
Hərdən çiçək açıb laləzar eylər,
Vaxt yetəndə solan dağdı bu dağlar.

ÖYÜNMƏ

Gözün yeri seçsin, ey insan oğlu,
Vəzifə bir atdı, minib öyünmə.
Bu qalxmağın enməyi var, bəllidi,
Yazığa, yoxsula gülüb öyünmə.

Dünya Süleymanı taxtından saldı,
Nuh neçə yüz illə dünyada qaldı.
Firon da hər yana bax, qılınc çaldı,
Hanı, bu dünyadan köçüb, öyünmə.

Allahın sirrinə heç kəs əl atmaz,
Verdiyi ruzini heç kəs alammaz.
Fətulla o yerə bil, əl aparmaz,
Bu işləri bilə-bilə öyünmə.

VAR

Heç kim mənəm-mənəm deməsin, balam,
Bu çərxi-fələyin nərdivanı var.
Bax, birdən qaldırar, birdən endirər,
Zülümə salmağa hər divanı var.

Varı aparmırsan qara torpağa,
Əməl tərəzidə çəkilir, qağa.
Kimi qismət olur laləzar bağa,
Bəli, nar içində yandırmağı var.

Fətulla, gəşt eylə, qaxılma başa,
Ellərin içində hörmətlə yaşa.
Neyləyək, bəxtimiz dəyibdi daşa,
Yazığı ayağa qaldırmağı var.

QANAN OLA

Alım, Ələsgərim köçdü dünyadan,
Qayıtmazlar bir də, yüz yanan ola.
Ağılda, kamalda o Növrəst İman,
Çətindi yarana, yüz anan ola.

Şeirdən bir qala qurdu Ələsgər,
Uca dağ başında durdu Ələsgər,
Ovu bərəsində vurdu Ələsgər,
İstəsən şeirdən yüz qanan ola.

Fətulla, özünü salma gümana,
Belə söz xiridarı çətin yarana.
Göyçə indən belə qaldı virana,
Ağlayıb, sızlayıb, yüz yanan ola.

NƏ UMMAQ OLAR

Elin dərđin çəkər bu ər kişilər,
Namərddən, nadandan nə ummaq olar.
Mərd kişilər mərd dayanar meydanda,
Nakəsdən, satqından nə ummaq olar.

Eləsi var, tanıyammır yerini,
Eləsi var, milçək sayır birini.
Eləsi var, dosta deməz sirrini,
Belə yananlardan nə ummaq olar.

Ay Fətulla, hanı köhnə babalar,
Rəhmətdən savayı ona nə qalar.
Ömür boyu beləsini anarlar,
Cahildən, yaltaqdan nə ummaq olar.

DEYİR

Aşıqlıqdan söz açmayan eloğlu,
İndi hər sim vuran çalanam deyir.
Ustadı görməyən, sənət bilməyən,
Aşıqlıq elmində kalanam deyir.

Abbas, Qurbanidən dərsi olmayan,
Alı, Ələsgəri yada salmayan,
İman tək atəşlərə yanmayan
Şeirdə-sənətdə yamanam deyir.

Bax, zəkası pozulubdu millətin,
Yoluna düşməyi çətindi, çətin.
Ay Fətulla, özü bilməz hörmətin,
İndi el içində cananam deyir.

GÖRÜNMÜR

Qarlı dağlar, kövrəltiniz siz məni,
Heç bizim dağların başı görünmür.
Aman Allah, bir quş olub uçaydım,
Axır, heç gözümün yaşı görünmür.

Seyr eylədim Göyçəmizi, ay Allah,
Öpüb, torpağını yalardım, vallah.
Qucardım hər yeri anamək, billah,
Keyti, Çalmalının qaşı görünmür.

Bu dərdə gör kimlər tapdılar çara,
Fətullaya dəydi sağalmaz yara.
Xan kimi adamlar olub avara,
Düşübdü başımın tacı, görünmür.

KƏSİLİB

Qanun çox boşalıb, Allah, amandır,
Pul yazıq yoxsula ağı kəsilib.
İsməti, namusu atıbdı millət,
Zülmət olub günlər, yağı kəsilib.

Bazarda satılır namus da, ar da,
Belə bir qiyamət görünüb harda?
Kişilik sayılır dövlətdə, varda,
O deyib-gülməyin çağı kəsilib.

Varın varsa, yaxşı yaşa, Fətulla,
Bəxtin dəyib niyə daşa, Fətulla,
Bu dövranı vursan başa, Fətulla,
Dostlarının beh-bazarı kəsilib.

GÖYÇƏ

Neçə qovğa çəkib bələli başım,
Görün neçə dəfə talandı Göyçə.
Nəcəf tək igidi oda qalandı,
Səməndi də yola salandı Göyçə.

Ələsgər, İmanı köçübdür, hanı,
Necoldu Alısı, hanı Bəhmanı?
Qoynunda saxladı neçə mehmanı,
Dost yolunda oda qalandı Göyçə.

Fətulla çox yeri gəzib, bil, axtar,
Axırı da bu torpaqdı sənə yar.
Varmı qonaqpərvər elə bir diyar,
Eşit, inanmaynan, yalandı, Göyçə.

BAĞLIDIR

İndi dostlarımız, ay vətən oğlu,
Açıqca, aşkarca pula bağlıdır.
Görürsən, ismətli bir nazənin qız,
Ehtiyac ucundan dula bağlıdır.

Kişilik dediyin hanı, a qardaş,
Dar gündə satılır vəfasız yoldaş.
Oğulsan, gəl çıxart bu dünyadan baş,
Bədbəxtlər həmişə yola bağlıdır.

Fətulla, seçilmir yaxşıynan yaman,
İndiki zamandan aman, əl aman.
İndi köhnələrə verilmir aman,
Ulağın yanında çula bağlıdır.

OLMUR

(nəzirə)

Ağılsızlar yaman alıb dünyanı,
Bircə kəlmə deyib danışmaq olmur.
Yalan ayaq tutub, yaman artıbdır,
Düz sözə inanıb barışmaq olmur.

Yaxşılardan sözü qalıb gümana,
Lotuluğa meydan verib zamana.
Məclislərdə söz verilmir qanana,
Gedib əyriyə də yapışmaq olmur.

Fətulla, nə çalsa oyna, zamana,
Kəlin meydanında nə dözər dana.
Oğrular, quldurlar girib meydana,
Dil tapıb birinnən dolanmaq olmur.

BU DÜNYA

İnsan bu gün şahdır, sabah məhbusdur,
Ağlını başından alır bu dünya.
Çox da mənəm demə, ay yazıq insan,
Əfi ilan kimi çalır bu dünya.

Milyonun varsa da, çox da öyünmə,
Çoxları düşübdü gülüncü günə.
Haqqı tanı, Allaha şükür eylə,
Məhv edir, yerində qalır bu dünya.

Firon buyurdu ki, Allaham mən də,
Ağlın heç yoxuymuş ağılsız bəndə.
Səni yaratmışam, sallam kəməndə,
Dilənçi gününə salır bu dünya.

OLARMI

Yaltağa yaltaqlıq yaraşır, vallah,
Mərdlərin qəddini əymək olarmı?
Pişiyə pişik deyib atalar,
Yüz də cəhd eyləsə, pələng olarmı?

Fildən fil törəyər, qürur ədası,
Adından hər yana düşər sədası.
Qurda qurd deyiblər, bil ki, qadası,
Bəs, ona da arxa vermək olarmı?

Fətulla, yorma özün, qanmaz nadan,
Birini görəndə çıxar yüz dondan.
Qanqal qanqaldı, nə gizlət, nə dan,
Toxusan, ondan da çələng olarmı?

SƏNDƏYDİ

El-obana qurban olum, a Göyçə,
Adamlıq da, mərifət də səndəydi.
Heyif ki, dağıldı bütün mahalın,
Toy-bayram da, şeiriyət də səndəydi.

Hamısı bəy idi, bəy libasında,
Seçilirdi bütün el arasında.
Bulunmaz dərdlərin bir çarasında,
Mərifət də, səxavət də səndəydi.

Ay Fətulla, nələr gördü gözümüz,
Yaman işlərə rast gəldi gözümüz.
Zibil oldu qızıl kimi sözüümüz,
İnsanlıq da, sücaət də səndəydi.

HAYIF

Dedim: gözəl, sevgi yaman şirindir,
Dedi: satılıbdır, ay pula, hayıf.
Dedim: məhəbbətdən dəm vurdun bir an,
Dedi: satılıbdır, ay pula, hayıf.

Dedim: pulun varsa, insansan, yaşa,
Dedi ki, yoxumdur, qaxıncsan başa.
Dedim ki, etibar yoxdur qardaşa,
Dedi: satılıbdır, ay pula, hayıf.

Dedim: Fətullyhla gəl yorma yolu,
Dedi: günahsızın bağlanıb qolu.
Dedim: gözəl, niyə yanağın solur,
Dedi: satılıbdır, ay pula, hayıf.

ÇƏTİNDİR

Yaxşı adamları tez alır Allah,
Pisindən də can qurtarmaq çətindir.
Xalqa yol göstərib, aqil insanı,
Qiymət verib saxlamaq da çətindir.

Adam var, bəxtinin şeş atır zəri,
Adam var, müddətdir gətirmir əli.
Adam var, heç bilməz yaxşının qədri,
Beləsinə ürək açmaq çətindir.

Qoy desin sözünü aşiq Fətulla,
Namərdin evini qoy yıxsın Allah.
Himindən əyilsə bir bina, vallah,
Onu tikib tamamlamaq çətindir.

DÜNYANIN

Aman Allah, zaman yaman bəd gəldi,
Dəyişibdir bütün halı dünyanın.
İnnən belə düzəlməyi çətindir,
Uzun çəkər qeylü-qalı dünyanın.

Arvadların sözü keçir hər yanda,
Kəsilibdi ilqar, dostluq, inam da.
Alver üz alıbdır bütün hər yanda,
Kim bilər, nə olar dalı dünyanın.

Gözəl vaxtı o günləri uduzduq,
Yaxşı keçən o illəri uduzduq,
Qızıl kəsən o əlləri uduzduq,
Fətulla, çevrildi valı dünyanın.

AY ELLƏR

Yaman qəribsədim anam öləndə,
Yetimlik üstümə qondu, ay ellər.
Qaldım həm arxasız, köməksiz kimi,
Açan gülüm tezcə soldu, ay ellər.

Kimsəm yoxdu gəlib haraya çatan,
Kim olar bax, mənə ürəkdən yanan.
Kim olar ana tək dərdimi qanan,
Karvanım yollarda qaldı, ay ellər.

Tez əsdi ömrümə xəzan yelləri,
Hamı Fətullanın şirin dilləri.
Vətənsiz qürbətdə keçən günlərim,
Fələk rəndə ilə yondu, ay ellər.

DARIXDIM

*(Oğlum Türkiyədə oxuyanda təyyarədən
Göyçəni gördüyünü dedi)*

Eşitdim sözünü, ay əziz oğlum,
Düşünüb Vətəni, yaman darıxdım.
Salam söylədinmi dağlara məndən,
Tutubdu yolumu duman, darıxdım.

Keçdi xəyalımdan gəzdiyim yerlər,
Dağılıb, talanıb tamam o ellər.
Qayıdarmı dala, illər, o illər,
Gözyaşım olubdu ümman, darıxdım.

Oxu bu şeirimi sən vərəq-vərəq,
O hava telinə çəkdimi daraq?!
Fətulla elindən düşübdü iraq,
Qürbətdə qalmışam, inan, darıxdım.

QARALANIBDIR

Həkim, gileylənmə öz taleyindən,
Mənim də taleyim qaralanıbdir.
Fələk elə vurub ömrün bostanın,
Tağları saralıb, uralanıbdır.

Nə ola, sevəydi qanan qananı,
Məhəbbətdə eşq oduna yananı,
Hardan alım sənin kimi qananı,
Həyatın yolları haçalanıbdır.

Amandı, yox demə, ölərəm, inan,
Teleyin qəlbimi kövrəldib yaman.
Fətulla tək hanı bəxtinə yanan,
Əhdin ürəyimdə sıralanıbdır.

KEÇİR

Ömrümün günləri keçdi önümdən,
Xəyalımdan gəlib bil, nələr keçir.
Yaxşı günlər yamanıyla üzleşdi,
Aylarım üzöldü, il nələr keçdi.

Yavaş-yavaş şeir-sənət qocalır,
Ər kişilər bir-bir gedir, azalır.
Müxənnətlər, nanəciblər çoxalır,
Sözləri ox kimi, mil gəlib keçir.

Məclislərdə cəh-cəh vuran Fətulla,
O ellərdə dövran quran Fətulla,
İndi də didərgin olan Fətulla,
Yaş tökür gözündən, sel gəlib keçir.

GÖYÇƏ

Elimi-obamı qaçqın eylədi,
Yaman etibarsız olubdu Göyçə.
Yolları bağlanıb, nə çox darıxır,
İndi də qonaqsız qalıbdı Göyçə.

Səhnəbanı tək qalıbdı obada,
Uçan quşlar qəribsəyir yuvada.
Durnalar da qəmli ötür havada,
Ayrılıq fikrinə dalıbdı Göyçə.

Aşığı Alı haray çəkə, oyana,
El-obası çıxı dağa, arana.
Fətulla bu dərdə necə dayana,
Didərgin adını alıbdı Göyçə.

BALA

Leysan bulud kimi yaman dolmuşam,
Gündə min ah keçir qəlbimdən, bala.
Qocalmışam, qəm ağardıb başımı,
Üzöldüm qatardan, elimdən, bala.

Yaman dərdə salıb bizi Göyçəmiz,
Silinib hər yerdən o cığır, o iz.
Bütün məzarlar da qalıb kimsəsiz,
Dərd tüğyan eyləyir dilimdən, bala.

Fətulla neyləsin, dərd artıb candan,
Ağlamaqdan daha göz qalıb yaşdan.
Az qalır səs çıxsa o dilsiz daşdan,
Gör necə qəm yeyir içimdən, bala.

AY HARAY

Keçmiş xatirələr keçir ömürdən,
Deyən qocalmışam aman, ay haray.
Günlər bir-bir gəlib ötür gözümdən,
Uşaqılıq çağlarım yaman, ay haray.

Zamanın hökmüdür, kim qaça bilər,
Cavanlar qocaya həmişə gülər.
Nə bəd gəlib zaman, ötüşər illər,
Yandırır ürəyim zaman, ay haray.

Fətulla əmidir, gah da ki, dayı,
Azalıb ömrünün o gözəl yayı.
Gözəllər üstünə saymayır sayı,
Ağartdı başımı canan, ay haray.

MƏN

Ünüm ərşə çıxır Göyçəsiz, Allah,
Dağlara baxdıqca əriyirəm mən.
Dərd-vərəm o qədər yer eyləyibdir,
Yavaş-yavaş altdan çürüyürəm mən.

Gecələr yuxuma gəlir yaylaqlar,
“Sarıyer”, “Qaraxaç” – neçə oylaqlar.
Ayrılıq dərdinə gözlərim ağlar,
Ağlım azalıbıdır, səyliyirəm mən.

Fətulla, dözülməz işi fələyin,
Keçirdi gözündən bizi ələyin.
Açdı başımıza min bir kələyin,
Naəlac qalmışam, kiryirəm mən.

MÜNDƏRİCAT

Məhərrəm Qasımlı. Aşıq Fətulla Göyçə aşığılıq ənənəsini qoruyub saxlayır	3
--	---

ELM VƏ SƏNƏT ADAMLARI AŞIQ FƏTULLA GÖYÇƏLİ HAQQINDA

Musa Nəbioğlu. Göyçənin Göyçəsiz qalan aşığı.....	5
İsfəndiyar Rüstəmov. Aşıq Fətulla səmimi dostdur	8
Bəhmən Göyçəli. Göyçənin ustad sənətkarı	9
Müzahim Mehvalıoğlu. Göyçəyə həsrətdir “Göyçə bülbülü”	10
Elnur Göyçəli. O, Ələsgər ocağından dərslər alıb	12
Hüseyn Arif. Vaxtıdı	13
Bəhmən Vətənoğlu. Yadıma	14
Əli Qurbanov. Dəyməyin.....	15
Əli Qurbanov. Gəncənin	16
Eldar İsmayıl. Göyçə dərdi var	17
Müzahim Mehvalıoğlu. Göyçənin	18
Şahmalı. Dolandım	19
Nuru Məzrəli. Bilməz	20
Təvəkkül Cəmilli. Çatmışam.....	21
Qələndər Kəlbəcərli. Göyçənin	22
İsməli Kəlbəcərli. Getdi	23
Eldar Ağbulaqlı. Ayıldım	24
Musa Göyçəli. Göyçənin	25
Rəhim Qurbani. Dolansın.....	26

**AŞIQ FƏTULLA GÖYÇƏLİNİN POETİK
YARADICILIGINDAN SEÇMƏLƏR**

GƏRAYLILAR

Göyçə.....	27
Dəyinibdi	29
Allah	30
Oluram.....	31
Qurbanıyam.....	32
Dağlar	33
Ayrıdı.....	34
Yollar	35
Gümanadı	36
Keçir	37
Dağlar	38
Ellər	39
Xocalıda.....	40
Deməyəydi.....	41
Al görünür	42
Deyil	43
Dağlar	44
Oluram.....	45
Qurulubdu.....	46
Həkim	47
Var	48

QOŞMALAR

Mənim	49
Çağırır.....	50
Mən	51
“Yurd yeri”	52
Qalıbdı	53
Kaş.....	54
Ana	55

Ələsgər.....	56
Göyçə	57
Qocalanda.....	58
Ay Allah	59
Deyən.....	60
Gördüm.....	61
Göstər	62
Ağladım	63
Gördüm	64
Beləmi.....	65
Əzizim	66
Aralanmışam.....	67
Bu dağlar	68
Öyünmə	69
Var	70
Qanan ola.....	71
Nə ummaq olar	72
Deyir	73
Görünmür	74
Kəsilib.....	75
Göyçə.....	76
Bağlıdır.....	77
Olmur.....	78
Bu dünya.....	79
Olarmı.....	80
Səndəydi	81
Hayıf.....	82
Çətindi	83
Dünyanın	84
Ay ellər.....	85
Darıxdım.....	86
Qaralanıbdır.....	87
Keçir	88
Göyçə.....	89
Bala.....	90
Ay haray	91
Mən.....	92

«Elm və təhsil» nəşriyyatının direktoru:
professor Nadir MƏMMƏDLİ

Dizayn: Zahid Məmmədov
Texniki redaktor: Tünzalə Vahabova

Çapa imzalanmış **02.12.2016.**
Şerti çap vərəqi 6. **Sifariş № 560.**
Kağız formatı **60x84 1/16.** Tiraj **500.**

*Kitab «Elm və təhsil» nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsində
hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.*

E-mail: nurlan1959@gmail.com

Tel: (050)345 36 52

497-16-32; 050-311-41-89

Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev döngəsi 8/4.